

Česko

Frankfurtský knižní veletrh
Čestný host 2026

Jezero

Metodický materiál pro práci
s knihou na SŠ

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu.

www.czechia2026.com

Metodické listy pro střední školy a gymnázia zpracovala Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

**FRANKFURTER
BUCHMESSE**

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Vypracoval

Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

Redakce

Eva Čechová

Kniha

BELLOVÁ, Bianca. *Jezero*. Brno: Host, 2016. ISBN 978-80-7491-771-4.

Názvy lekcí

1. Prožitek, tělo a moc: čtení situace z románu Jezero
2. Co postavy neříkají: podtext, emoce a perspektiva v dialogu

Anotace knihy

Jezero (2016) je čtvrtým románem Biancy Bellové, za níž byla oceněna v roce 2017 Cenou evropské unie za literaturu a Magnesíí literou jako Kniha roku. Pět let od svého vydání se *Jezero* dočkalo překladu do dvaceti jazyků. Román má dystopické ladění, zobrazuje bortící se civilizaci, v níž se snaží hrdina přežít a najít smysl, zobrazuje časoprostor inspirovaný skutečností, avšak transformovaný tak, aby představoval spíše modelový příklad než konkrétní místo nebo událost.

Hlavním hrdinou je chlapec Nami, který vyrůstá v blízkosti vysychajícího a toxického jezera. Už od dětství je poznamenán ztrátou matky a prostředím, v němž jsou nejistota, strach a boj o přežití každodenní zkušeností. Postupně se vydává na cestu za poznáním vlastní minulosti i identity a setkává se s lidmi, kteří různými způsoby reagují na rozpad světa kolem sebe.

Román lze číst jako iniciační a vývojový příběh o dospívání, hledání identity a proměně člověka v mezních životních podmínkách. Významnou roli zde hraje motiv cesty, který je naznačen už věnováním knihy: „Věnováno lidem na cestě“. Kompozice románu rozděleného do částí *Zárodek*, *Larva*, *Nymfa* a *Imago* zároveň zdůrazňuje proces proměny a zrání hlavního hrdiny.

Bellová pracuje s úsporným a strohým stylem vyprávění. Emoce často nepojmenovává přímo, ale nechává je vyvstat z jednání postav, dialogů a konkrétních situací. Text tak vyžaduje aktivní čtenářskou interpretaci a práci s podtextem.

Román otevírá témata vztahu člověka k přírodě, důsledků ekologických a společenských krizí, násilí a osamělosti, hledání identity i otázky, co všechno je člověk schopen udělat, aby přežil.

Přestože *Jezero* zobrazuje drsný a rozpadající se svět, zůstává zároveň příběhem o touze po blízkosti, smyslu a naději.

¹Strhující román B. Bellové o jezeru, které nechcete navštívit“ (rozhovor vedl Tomáš Pancíř), ČRo (Radio Prague International), 28. 10. 2020, online: <https://cesky.radio.cz/ceske-knihy-ktere-musite-znat-8508847/17>.

Aniž bychom příliš prozrazovali, o čem je Jezero?

B. Bellová: „To je právě otázka, na kterou neumím dobře odpovídat. Kdybych to měla říct v krátkosti, tak je to příběh dospívajícího chlapce, se kterým se setkáváme ve věku asi tří let a provázíme ho až do dospělosti. Odehrává se to v prostředí jezera, které postupně vysychá a stává se toxickým. Velice zásadním způsobem se tam mění prostředí pro život obyvatel. To je taková krátká verze. Když píšu, tak se snažím, aby měl text více rovin, aby si tam každý čtenář našel to svoje. Jsou čtenáři, kteří to vnímají jako ekologický román, někteří jako román o dospívání, jiní jako politický román nebo román mapující postsovětský prostor. Je to na čtenáři.“¹

Anotace lekcí

Dvojice na sebe navazujících lekcí vede žáky k interpretaci literární postavy prostřednictvím práce s prožíváním, tělesností a podtextem. Žáci sledují, jak význam vzniká nejen z toho, co postavy říkají, ale také z jejich gest, tělesných reakcí, mlčení a skrytých motivací.

První lekce se zaměřuje na interpretaci literární situace prostřednictvím smyslových a tělesných vjemů a na napětí mezi pomocí, blízkostí a násilím. Druhá lekce pracuje především s dialogem a podtextem a ukazuje, jak význam vzniká v tom, co zůstává nevyřčeno a musí být čtenářem domýšleno.

Prostřednictvím řízeného čtení, diskuse a tvůrčího psaní žáci rozvíjejí interpretační dovednosti, schopnost pracovat s perspektivou literární postavy a reflektovat složitost mezilidské komunikace v prostředí poznamenaném nejistotou, násilím a rozpadem vztahů.

Cílová skupina

Lekce jsou určeny pro studenty středních škol (gymnází i středních odborných škol), ideálně pro 2.–4. ročník. Předpokládají základní zkušenost s interpretací literárního textu a práci s jednoduchými literárněvědnými pojmy.

Aktivity jsou koncipovány tak, aby byly přístupné i méně zkušeným čtenářům, zároveň však umožňovaly hlubší interpretaci a diskusi pro pokročilejší žáky. Lekce rozvíjejí interpretační dovednosti, práci s podtextem, schopnost chápat perspektivu literární postavy a reflektovat mezilidskou komunikaci.